

De gemeenteraad

datum	26 juni 2025
behandeld door	Cees de Hoon
ons kenmerk	2025-0056797
doorkiesnummer	14078
Onderwerp	RIB voortgang Routekaart Jeugd 2025

Geachte leden van de gemeenteraad,

Elk halfjaar rapporteert het college over de voortgang van de Routekaart Jeugd en andere onderwerpen gerelateerd aan de routekaart en/of jeugdhulp. Dit is de tweede voortgangsrapportage.

In deze brief vindt u de volgende paragrafen:

1. De voortgang van de Routekaart Jeugd langs de 2 thema's; maatschappelijke factoren en organisatorische factoren.
2. In bijlage 1 vind u een financiële rapportage over het eerste kwartaal van 2025.
3. Daarnaast loopt een regionaal en lokaal programma Betaalbare en beschikbare jeugdhulp waarin alle segmenten worden aangescherpt en gewerkt wordt aan een verder afbakening van jeugdhulp door onder andere te normaliseren en meer collectief aanbod, lokaal georganiseerd te ontwikkelen. In deze rapportage de voortgang van dit programma, zowel regionaal als lokaal.
4. Beantwoording van de vraag van D66 met betrekking tot de adviezen vanuit de Deskundigen commissie hervormingsagenda Jeugd 2025.

1. Voortgang Routekaart Jeugd.

Maatschappelijke factoren.

In de routekaart wordt ingestoken op het versterken van de sociale omgeving van gezinnen en kinderen zodat ze beter in staat zijn zelf de problemen die zij tegenkomen in het opgroeien en opvoeden aan te pakken en op te lossen.

Om dit te bereiken wil het college met de maatschappelijke organisaties een pedagogisch pact aangaan waarin hieraan samengewerkt wordt. 15 oktober 2024 is hiermee een start gemaakt met de workshops tijdens het event rond de visie sociaal domein. De input uit de workshops nemen we mee in verder te bepalen acties. Deze zullen zich richten op het versterken van het lokale netwerk, zodat de mogelijkheden die we nu al hebben in Papendrecht beter benut worden.

Een inventarisatie van het lokale aanbod in het voorveld/gebied van preventie is eerder al gemaakt door een extern bureau. Er wordt nu een volgende stap gezet in het vormgeven van een uitvoeringsplan pedagogisch pact. We verwachten na de zomervakantie 2025 met de partners bijeenkomsten hierover te organiseren.

Organisatorische factoren.

De acties die benoemd staan in de routekaart jeugd richten zich op een betere effectmeting als basis voor verbeteringen in het proces en op het verbeteren van de kwaliteit van het jeugdteam van Sterk Papendrecht.

Met betrekking tot **effectmeting** is de evaluatie van het effect van de inzet van de praktijkondersteuners huisarts jeugd (POH jeugd) inmiddels afgerond. Deze resultaten zijn gedeeld bij de eerste rapportage.

Op dit moment lopen ook de effectmetingen van de inzet van het adviespunt SKO (Scheiden, Kind en Ouderschap), de inzet van (extra) schoolmaatschappelijk werk en de autismepoli. De resultaten hiervan verwachten we voor de zomer van 2025, en zullen worden gedeeld bij de volgende voortgangsrapportage.

In bijlage 2 van de routekaart staat de actieagenda organisatorische factoren. Hierin staan een groot aantal acties gericht op het verbeteren van het proces bij Sterk Papendrecht en een betere monitoring. In de bijlage vindt u een tabel met de voortgang van deze acties.

De maatregelen die ondernomen worden, zoals afgesproken in de Routekaart Jeugd sluiten aan bij het programma Beschikbare en betaalbare jeugdhulp. Beiden zijn er op gericht jeugdhulp betaalbaar en beschikbaar te houden.

2. Financiële rapportage eerste kwartaal 2025.

In de bijlage vindt u de financiële rapportage jeugdhulp over het eerste kwartaal. Hierin zien we dat ten opzichte van de begroting de kosten in realisatie hoger zijn. Voornaamste redenen hiervoor liggen in een relatief groot aantal jeugdigen met complexe problematiek en verblijf met zorg, indexatie en een aantal technische oorzaken (zoals bijstellingen van de prognose door het invoeren van maatregelen door Jeugdbescherming met terugwerkende kracht).

3. Programma Beschikbare en Betaalbare jeugdhulp.

Regionaal

Per 1 januari 2026 loopt het huidige inkoopkader, en daarmee de contracten met aanbieders, in onze regio af. De evaluatie van het huidige inkoopkader (met bijdragen van gemeenten, DG&J, aanbieders en toeleiders) heeft er toe geleid dat er een programma beschikbare en betaalbare jeugdhulp is gestart.

In dit programma wordt langs 5 programmalijnen gewerkt aan een verbetering van het inkoopkader. Voornaamste onderdelen daarvan:

- De mogelijkheid is onderzocht om de segmenten 1 en 5 (hoogspecialistisch en crisis) samen te voegen en hier toe te werken aan één opdracht aan de 5 aanbieders die nu samen 80% van dit aanbod al verzorgen. Het algemeen bestuur van DG&J heeft in juni 2025 besloten deze opdracht te verstrekken en de nodige contractuele wijzigingen door te voeren. Met de aanbieders wordt tot eind van dit jaar gewerkt aan het opstellen van verdere afspraken en KPI's in dit segment. Segment 5 (crisis) zal worden opgeheven en geïntegreerd in segment 1.
- Onderzoeken of segment 4, specialistisch veelvoorkomend, van beschikte zorg naar, lokaal aangeboden, onbeschikte, dus lichtere hulp kan. Segment 4 behandelt veel voorkomende hulpvragen zoals bijvoorbeeld autisme, ADHD en angststoornissen.
- Onderzoeken hoe de verwijzing vanuit huisartsen en GI's beter gerouteerd kan worden zodat ook hierbij de mogelijkheden van eigen kracht en het voorliggend veld beter benut worden.

De keuzes die regionaal gemaakt worden hierin zullen grote impact hebben op ook de lokale inzet, met name de richting die ingeslagen wordt met betrekking tot segment 4. Het college wordt betrokken bij, en levert input op, de ontwikkelingen in het regionale portefeuillehouders overleg en het AB van DG&J. Ambtelijk neemt Papendrecht deel aan het programma.

Papendrecht zal op elk van deze niveaus scherp zijn op kwaliteit en resultaat; te weinig nu wordt gestuurd op resultaat van ingezette zorg. In het programma zal hier steeds aandacht voor worden gevraagd.

Lokaal.

In Papendrecht is zowel bestuurlijk als ambtelijk respectievelijk een stuurgroep en projectgroep gestart om de te nemen lokale maatregelen voor te bereiden. Hier wordt gefocust op:

- Segment 4 en het aanbieden van meer onbeschikt, lokaal georganiseerd, collectief aanbod om hiermee zoveel mogelijk beschikte hulp te voorkomen.
- Het verbeteren van de huisartsen route.
- Beter afbakenen met de WLZ.
- Meer grip op de verwijzingen door de jeugdbeschermingsinstellingen (GI's).

De aanscherping van de segmenten, zowel regionaal als lokaal zullen waarschijnlijk vragen om een aantal wijzigingen in de verordening Jeugdhulp. Deze wordt voorbereid en zal in het najaar aan de raad worden voorgelegd.

De maatregelen die niet afhankelijk zijn van de gewijzigde verordening kunnen al worden ingezet. Rond de zomer staat een eerste gesprek met de huisartsen ingepland om met hen het bovenstaande te bespreken. We verkennen de mogelijkheden jeugdhulp naar voren te versterken en werken aan een businesscase met betrekking tot de afbakening met de WLZ.

4. De vraag van D66 mbt de adviezen vanuit de Deskundigen commissie hervormingsagenda Jeugd 2025.

D66 stelde, naar aanleiding van de beeldvormende raad over het Plan van Aanpak Huiselijk geweld en Kindermishandeling een vraag over het advies van de deskundigencommissie hervormingsagenda Jeugd 2025.

Daarnaast horen wij graag hoe, wanneer en door wie de adviezen vanuit de Deskundigen commissie hervormingsagenda Jeugd 2025, de commissie Van Ark, worden opgepakt, ingevuld en toegepast. Dit kan wellicht het beste worden beantwoord door het college.

In de Hervormingsagenda Jeugd hebben de samenwerkende partijen (cliëntenorganisaties, professionals, jeugdzorginstellingen, gemeenten en het Rijk) een groot pakket afspraken gemaakt, zodat de jeugdzorg verbetert en te zorgen dat het financieel betaalbaar blijft.

In de Hervormingsagenda Jeugd zijn tevens (financiële) afspraken gemaakt tussen Rijk en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Onderdeel van deze afspraken is een commissie van deskundigen, die de uitvoering van de agenda beziet.

Deze deskundigencommissie, onder leiding van Tamara van Ark, heeft op 30 januari 2025 haar tussentijdse advies gepresenteerd.

De deskundigencommissie is onafhankelijk en bekijkt hoe het gaat met de uitvoering van de Hervormingsagenda en of de inspanningen worden geleverd die zijn afgesproken. Ook bekijkt zij of dit op de langere termijn het gewenste effect heeft op de uitgaven en zo niet, hoe daarmee om te gaan. Dit eerste advies is een tussentijdse evaluatie en is zwaarwegend.

De belangrijkste aanbevelingen van de commissie-Van Ark in januari 2025 over de jeugdzorg zijn als volgt:

1. **Versterk de basisvoorzieningen:** Er moet een bindend niveau van lokale voorzieningen komen, zodat kinderen en gezinnen tijdig passende ondersteuning krijgen, zonder direct in de gespecialiseerde jeugdzorg te belanden .
2. **Betere samenwerking tussen domeinen:** De commissie benadrukt dat problemen vaak ontstaan in aanpalende domeinen zoals onderwijs, wonen en armoede. Daarom is domeinoverstijgende samenwerking cruciaal .

3. **Focus op kwaliteit boven financiën:** De nadruk moet liggen op het verbeteren van de kwaliteit van zorg in plaats van op financiële beheersing. De commissie vindt dat het huidige systeem te veel gericht is op kostenbesparing
4. **Meer regie vanuit het Rijk:** Het Rijk moet meer verantwoordelijkheid nemen voor het waarborgen van een landelijk dekkend en kwalitatief goed jeugdzorgstelsel .
5. **Langetermijnvisie en rust in het systeem:** De commissie pleit voor een stabiel beleid met een duidelijke langetermijnvisie, zodat professionals en instellingen niet voortdurend met nieuwe veranderingen worden geconfronteerd

Financieel geeft de commissie het volgende advies:

1. **Herijking van het financieel kader:** Gemeenten hebben structureel te weinig middelen ontvangen voor jeugdzorg. De commissie adviseert een nieuw financieel kader dat beter aansluit bij de werkelijke kosten .
2. **Stop op extra bezuinigingen:** De geplande extra bezuinigingen vanaf 2026 moeten worden geschrapt. In plaats daarvan moet er een **adequate indexatie** komen voor gemeenten, zodat zij hun taken kunnen blijven uitvoeren .
3. **Gedeelde verantwoordelijkheid voor tekorten:** Gemeenten moeten 50% van de tekorten over 2023 en 2024 zelf dragen, wat ook gevolgen heeft voor de komende jaren. Dit besluit is omstreden, omdat gemeenten grotendeels afhankelijk zijn van Rijksfinanciering .
4. **Structurele extra middelen:** Het kabinet wordt opgeroepen om structureel extra geld beschikbaar te stellen aan gemeenten om zware bezuinigingen te voorkomen en de inhoudelijke verbeteringen in de jeugdzorg mogelijk te maken .
5. **Samenwerking Rijk en gemeenten:** De commissie benadrukt dat het Rijk en gemeenten gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor het oplossen van de financiële knelpunten en het realiseren van een toekomstbestendig jeugdzorgstelsel.

Het oppakken en een vervolg geven aan de adviezen van de commissie van Ark is op de eerste plaats een verantwoordelijkheid die bij het Rijk ligt. In de meicirculaire is duidelijk geworden wat voor de gemeente Papendrecht de financiële consequenties zijn:

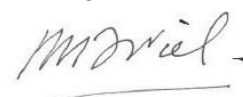
- **Demping terugval gemeentefonds jeugd.**
Vanuit het Rijk wordt structureel € 424 miljoen beschikbaar gesteld voor de terugval in het gemeentefonds. In 2026 is het een bedrag van € 400 miljoen en voor 2030 en verder een bedrag van € 424 miljoen. Dit is toegevoegd als taakmutatie aan cluster jeugd. Voor Papendrecht is dit € 626.000 in 2026 oplopend tot € 705.000 structureel vanaf 2029.
- **Tekorten voor rekening Rijk.**
Het berekende tekort op jeugdzorg voor gemeenten is door de Commissie Van Ark berekend op € 828 miljoen. In de meicirculaire is 50% hiervan structureel doorgevoerd vanaf 2025. Voor Papendrecht is dat oplopend € 714.000 structureel. Het tekort over 2023 en 2024 is nog niet gecompenseerd. Een besluit hierover is doorgeschoven naar het najaar. Het zou dan (landelijk) gaan om € 728 miljoen incidenteel.
- **Groeipad maatregelen Hervormingsagenda.**
Het ingroeipad van de maatregelen van de Hervormingsagenda wordt verzacht. Hiervoor komt voor gemeente Papendrecht in 2026 € 779.000 en in 2027 € 721.000 beschikbaar. De volledige besparing van de Hervormingsagenda wordt in 2028 gerealiseerd.
- **Hervormingsagenda Jeugd (aanvullende post).**
De gereserveerde Rijksmiddelen voor de Hervormingsagenda Jeugd zijn tot en met 2030 overgeheveld naar het gemeentefonds. Het gaat voor Papendrecht om een bedrag van € 521.000 in 2026 oplopend tot € 546.000 in 2030.

	2025	2026	2027	2028	2029
Taakmutaties					
Demping terugval gemeentefonds		626	676	684	705
Tekorten voor rekening Rijk	654	656	673	696	714
Groeipad maatregelen Hervormingsagenda		779	721	54	56
Eigen bijdrage jeugdzorg				-402	-412
Sturen op trajectduur jeugdzorg				-105	-108
Indexeren opbrengst Hervormingsagenda				-783	-804
Hervormingsagenda Jeugd		521	407	484	546

In de Hervormingsagenda Jeugd staan de maatregelen genoemd die Rijk en gemeenten nemen om de oplopende kosten van jeugdhulp te beperken. Met name de door het Rijk te nemen maatregelen, onder andere de aanpassing van de jeugdwet inzake afbaken van het recht op jeugdhulp, lopen achter bij de beoogde planning. Het Rijk compenseert daarom gemeenten. Vanaf 2028 worden de besparingen wel ingeboekt. De bedragen die nu door het Rijk zijn toegezegd hebben als doel gemeenten in staat te stellen te investeren in maatregelen om die besparingen vanaf 2028 te realiseren. In Papendrecht gaat het dan om de maatregelen zoals we die beschreven hebben in de Routekaart jeugd en de nog te nemen maatregelen in het kader van het Verbeterprogramma beschikbare en betaalbare jeugdhulp. In het najaar van 2025 zal aan de raad, in het kader van het verbeterprogramma, een pakket maatregelen worden voorgesteld.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Papendrecht,
de secretaris, de burgemeester,

J.M. Ansems

M.J.M. van Driel

Bijlagen:

- 2025 Q1 Kwartaalrapportage jeugdzorg-begroting vs prognose
- Voortgang actieagenda organisatorische factoren

Totaal	Primaire begroting SOJ 2025	Prognose januari voor 2025	Prognose februari voor 2025	Verschil feb/jan	Prognose maart voor 2025	Verschil maart/feb
LTA	1.309.306	1.251.726	1.167.728	-83.998	1.337.318	169.590
PGB declaraties	254.834	202.579	187.767	-14.812	186.771	-996
serviceorganisatie	387.084	393.581	393.581	0	393.581	0
Jeugdhulp ambulant regionaal	4.259.005	5.299.894	5.415.459	115.565	5.400.873	-14.586
Jeugdhulp met verblijf regionaal	3.065.493	4.011.937	3.973.415	-38.522	3.730.847	-242.568
Jeugdbescherming	924.942	711.125	810.102	98.977	779.588	-30.514
Jeugdreclassering	147.683	128.840	144.608	15.768	177.708	33.100
Rente/baten, vrijval etc	-	-18.534	-18.534	0	-18.534	0
TOTAAL	10.348.347	11.981.148	12.074.126	92.978	11.988.152	-85.974
Raming begroting P'drecht				0		0
Verschil t.o.v. begroting		1.632.801	1.725.779		1.639.805	

Opmerking: in deze tabel is een kolom toegevoegd om ook het verschil in de prognose van februari t.o.v. januari te tonen.

Voortgangsrapportage eerste kwartaal 2025

Elke maand levert de Serviceorganisatie Jeugd Zuid-Holland Zuid (SOJ) een nieuwe prognose van de kosten voor jeugdzorg. Om de kosten te voorspellen wordt er gekeken naar individueel toegewezen jeugdzorg op basis van toewijzingen en beschikkingen. De instroom en uitstroom kunnen niet worden voorspeld. Er wordt dus uitgegaan van de bestaande situatie.

Hieronder wordt puntsgewijs toegelicht waarin het verschil zit tussen de prognose van een maand ten opzichte van de voorgaande maand.

Prognose januari

- De prognose is € 1,6 mln. (15,8%) hoger dan begroot. Op regioniveau zijn de kosten € 7,9 mln. (5,1%) hoger dan begroot.
- Ten opzichte van de vorige rapportage is de prognose 2025 met € 84k (0,7%) gedaald. Er zit met name een afname op jeugdhulp ambulant en een toename op jeugdhulp met verblijf.
 - afname jeugdbescherming bij Jeugdbescherming West Zuid-Holland en Leger des Heils
 - afname jeugdhulp ambulant: a-specifieke toewijzing Jeugdhulp Ambulant door diverse toe- en afnames
 - toename verblijf – SGGZ bij Yulius
 - afname LTA generiek bij de Viersprong

Prognose februari

- De prognose is € 1,7 mln. (16,7%) hoger dan begroot. Op regioniveau zijn de kosten € 7,3 mln. (4,7%) hoger dan begroot.
- Ten opzichte van de vorige rapportage is de prognose 2025 met € 93k (0,8%) gestegen. Er zit met name een toename op JBJR en jeugdhulp ambulant.
 - toename jeugdbescherming bij JB West en Leger des Heils. In februari zijn er een groot aantal maatregelen met terugwerkende kracht ingevoerd door JB West en Leger Des Heils. De toename wordt veroorzaakt door deze missende data.
 - toename jeugdhulp ambulant: a-specifieke toewijzing dagbehandeling bij Stichting Zorgboeren Zuid-Holland
 - toename verblijf met behandeling bij Enver en Pluryn, afname verblijf SGGZ bij Yulius, afname verblijf wonen bij Enver
 - afname LTA generiek bij Erasmus Universitair Medisch Centrum (PUK)

Prognose maart

- De prognose is € 1,6 mln. (15,8 %) hoger dan begroot. Op regioniveau zijn de kosten € 11,7 mln. (7,6%) hoger dan begroot.
- Ten opzichte van de vorige rapportage is de prognose 2025 met € 86k (0,7%) gedaald. Er zit met name een afname op jeugdhulp met verblijf en jeugdhulp ambulant.
 - toename verblijf wonen bij Cara Care en de Tussenstap
 - Afname LTA generiek bij Stichting Koraal, Seys Centra en De Viersprong

- toename LTA generiek door naar boven bijstellen van het uitnuttingspercentage i.v.m. toenemende kostenrealisatie op verblijf – wonen en dagbehandeling
 - het uitnuttingspercentage geeft aan hoeveel procent van het budget wordt omgezet in kosten (hoeveel van het budget wat gebaseerd is op de toewijzing, daadwerkelijk wordt omgezet in declaraties)

Bijlage 2. Voortgang actieagenda organisatorische factoren.

Punt in actieagenda	actie	stand van zaken
4.1 Onvoldoende zicht op kwaliteit van jeugdzorg	Beter bijhouden hoeveel casussen succesvol worden afgerond.	Het systeem van SP is ingericht om dit bij te houden. Is een start gemaakt.
	Cliëntervaringsonderzoek gebruiken om perspectief cliënten beter mee te nemen.	2 ^e helft 2025 wordt regionaal onderzocht hoe dit beter te organiseren. Lokaal vertelpunt wordt vanaf Q3 doorontwikkeld.
4.2. Systeemgericht werken met aandacht voor het creëren van rust en ademruimte voor gezinnen	Het Jeugdteam heeft een proces en werkwijze hierop.	Is gerealiseerd bij het invoeren van de Integrale Klantroute.
4.4. Meer sturing op overschrijdingen normenkader.	Betere afspraken met aanbieders.	Wordt uitgevoerd door team normenkader. Regionaal wordt gewerkt aan één aanmeldformulier en specifiek beschikken(afspraken bij start aanbod over duur en intensiteit).
	Bijhouden wat de kwaliteit is van de geleverde zorg door aanbieders,	Wordt regionaal vanaf Q3 georganiseerd.
3.3. Het effect van het adviespunt SKO in kaart brengen	effectmeting	
3.1.1. Vraag naar jeugdzorg doen afnemen	Vragen mbt mediagebruik zijn onderdeel van analyse en afwegingskader van het jeugdteam	Is onderdeel van de aanmeldprocedure.
	Jeugdteam verwijst naar voorliggend aanbod	Wordt gedaan
	Het jeugdteam geeft handvatten aan de sociale omgeving mbt bewust mediagebruik.	Is onderdeel van (opvoed)trainingen.
Er wordt gestart met het bijhouden van langetermijn-effecten van ingezette jeugdzorg.		Wordt gekoppeld aan doelrealisatie en cliëntervaringsonderzoek. (zie 4.1). Is in ontwikkeling.
4.3. Lokaal is meer inzicht nodig op hulpvragen	Systeem Sterk Papendrecht inrichten zodat inzichtelijk wordt welk type hulpvragen binnenkomen.	3 maandelijks komt een rapportage. Loopt.
	Steeksproefgewijs wordt gekeken naar dossiers om te zien of doelen voldoende zijn omschreven en bijdragen aan duurzame oplossingen.	Is aan manager Jeugdteam.